

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Dominica In Albis. De iisdem Christi D. plagis ad remedium infirmitatum
nostrarum reservatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

si nulla res à recogitando sæpe & opportune Christo te avocet, sic prorsus si quid impedit, si quid magis mentem tuam occupat quam Christus tuus; tunc non rerum sed Christi oblivisceris. Alterutrum necessariò capienda est oblivio, vel rei, quæ memoriam Christi exturbat; vel Christi, cujus memoria cedit illi objecto quod prævalet. Itane verò Christi oblivisceris, & magis memores nescio quid, quod vel est malum vel bonum? si malum, qualem Christo facis injuriam, cui, quod est malum, anteponis? Quod si est bonum: à quo tandem est illud bonum, nisi à Christo? Quam verò reddis gratiam si beneficium Benefactori præfers? Ex omnibus vero datis bonis, seu collatis beneficiis, cum illud sit excellentius, quo nos redemit suo Sanguine, velitque crebrius illud à nobis frequentari; cedant cætera quantum necesse est, ne, quæ insignior est gratia, cedat aliis.

Ibid.

Gratiam fidejussoris ne obliviscaris: dedit enim pro te animam suam. O quale donum!

ò qualem exigit memoriam, si dono debet respondere memoria! Estne aliquid animæ Christi pro te datà melius & pretiosius? *Memento mei cum bene tibi fuerit*, dicebat Joseph Captivo suo liberando, & in pristinum gradum revocando. Et tamen *succedentibus prosperis oblitus est Interpretis sui*. Nonne sic mundi prospera te à Christo avertunt? At saltem illum imitare Ægyptium, qui demum Josephi reminiscens, ait, *Confiteor peccatum meum*. Sic confitere nimiam ingratitude tuam; & expavesce ad id, quod de belluis scribit S. Ambrosius: *Ille impertita alimonia servant memoriam; tu non servas salutis accepta*.

Gen. 40.

Ibid. 41.

L. 6. Hebr. xam. 4. 4.

Vide in 3. parte, Dominicam 13. de vera Gratitude.

Ad Evangelium Ferie, De Petro & Joanne currentibus ad sepulchrum. Joan. 20.

De his agitur Ferie 6. hebdomadæ 1. post Pascha.

DOMINICA IN ALBIS

QUÆ EST

PRIMA POST PASCHA.

DE IISDEM CHRISTI DOMINI

Plagis.

Ad remedium Infirmi-tatum nostrarum Reservatis.

Infer digitum tuum huc, & vide manus meas; & affer manum tuam, & mitte in latus meum; & noli esse incredulus, sed fidelis. Joan. 20.

VERITAS PRACTICA.

In Plagis sanitas.

Sensus est, quod presentissimum cujuscunque tentationis & infirmitatis remedium, sit in Plagis Christi.

Ratio est, quia Remedium tentationis & cujuscunque infirmitatis spiritualis eò est effi-

cacius, quò imaginationem & appetitum seu affectum nostrum cohibere suavius & fortius simul potest.

Sed valis est consideratio seu representatio plagarum Christi.

Ergo & est remedium presentissimum seu efficacissimum; atque illius usurpandi facilitas est comparanda,

I. PUN-

I. PUNCTUM.

QUÆ de apparitione Christi Domini facta coram Apostolis, præsentè Thomæ, ex hodierno Evangelio considerari possent, habentur infra, Feniã tertiã Dominicanã tertiã; quibus tantisper consideratis, referendæ sunt Christo gratia, quod præsentissimum malis nostris remedium providerit in plagis suis; Sic enim sapientissimè provisum est, ut ad eum tantò libentius & frequentius recurreremus, illiq; uniremur, quo periculo osius tentatione vel perturbatione aliqua premeremur. O quàm providè dixerat, *Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos!* Quomodò verò id fiat, expende diligenter.

Ac primò quidem patet, quid sit laborare, onerari, seu tentari & turbari. Deinde quam sit obnoxia vita humana miseris & tentationibus; Tertiò vel in hoc maxime tentationis esse malum, quod per imaginationem & appetitum, voluntatem illicitat ad peccatum, nisi remedium quantumcyus afferatur. Quariò denique quod expendas accuratius, illud remedium esse efficacius, quod imaginationem seu appetitum nostrum cohibere suavius ac fortius simul possit. Cum enim, ut dictum est, potissima vis tentationis in imaginatione & appetitu naturali consistat, illud certè remedium erit opportunius, quod tali malo directius opponetur & occurrerit. Et verò simul forte sit & suave remedium necesse est, nam cum imaginatio sit tenacissima specierum seu imaginum, quæ sunt instrumenta tentationis, sic fortiter avertenda est ab illis speciebus, ut tamen suaviter avertatur, nec ullo modo lædatur, ut contingit sapius quãdo nimis constringitur. Recte enim Sapiens, *Fili, in mansuetudine serva animam tuam*. Rursum idem, *Vir peritus anima sua suavis est*. Atque ad hæc Apostoli verba: *castigo corpus meum & in servitutem redigo*, sic apte S. Chrysostomus, *Non dixit, perdo & punio, non enim inimica caro est, sed castigo & redigo in servitutem, quod Domini est non hostis magistri non inimici, Exercitatoris non adversarii*. O SAPIENTIA qua attingis à fine usque ad finem fortiter & disponis omnia suaviter, veni ad docendum nos viam prudentiæ, & hæc divinam salutis scientiam!

Haynesove pars 2.

II. PUNCTUM.

SED talis est Consideratio plagarum Christi, ut fortiter & suaviter imaginationem avertat à nefandis speciebus.

Nihil est enim quod imaginatio concipiat facilius quam plagas seu vulnera, quæ quam sui reddunt imaginem & representationem, eò reddunt faciliorem quò persona vulnerata, magis dilecta est, & quò vulnus est patentius & acerbius; quæ cum omnia reperiantur in Christo Domino, certè imaginatio minime laborabit in eius imagine sibi formanda. *Aspiciet ad me quem confixerunt*. Adde quòd gratia tum opportune concurrat; nam si Dæmon in insidiis est, ut dnm occurrat objectum aliquod, quo concupiscentia excitari possit, ipse habitu suo prunas ardere faciat, ut est in libro Job; quanta magis id sperandum de gratia seu bonitate Dei, qui expressè ait. *In tempore accepto exaudi vo, & in die salutis adiuvo te?*

Hanc certè inter alias causam, cur Deus humanam carnem assumpserit, reddunt Sancti Patres: ut sic facilius conciperetur animo Deus & aliqua ejus imago formaretur, cum alioquin si semper invisibilis & incorporeus permanisset, vix de illo cogitare homines potuissent. *Cogitationi hominis non est divinum simile*. Fuit itaq; humanitas Christi velut nubes obumbrans Divinitatis solem, quo sol ille commodius cerneretur, *Dominus dixit ut inhabitaret in nebula*; Fuit velut plumbum quod crystallo speculari subijcitur, ut speculum reddat imaginem, quam alioquin non posset reddere: *Speculum sine macula Dei mactestatis, & imago bonitatis illius*.

Cum verò etiam plagarum species ad ipsam humanam Christi carnem aliquid addat, quod facilius concipi possit, quis non videt, quod talis sit earum consideratio seu representatio, qualis desideratur ad remedium cohibendæ imaginationis & appetitus naturalis: ut quod ait sanctus Bernardus, *carnis exturbet vitia, fuget illecebras, desideria sedet*. Sicur enim clavus clavo pellitur, ita plane imago seu imaginatio perversa depellitur, alia succurrente & animum occupante. Et sicut Num. 21. aspectu serpentis ænei, quem Moyses idcirco jubente Domino exaltavit, sanabantur illi, qui à serpentibus igneis correpti fuerant,

Hh

Kc

fic planè speranda est salus salutari ejus aspectu, qui dixit, sicut exaltavit Moyses serpentem ita exaltari oportet filium hominis, ut omnis, qui credit in ipsum non pereat, sed habeat vitam æternam. CREDO Domine adiuvâ incredulitatem meam.

III. PUNCTUM.

IN plagis ergo sanitas, in quibus concurrunt ea omnia, quæ ad infirmitatum quarumlibet spiritualium remedia, non minus suaviter quam efficaciter valere possunt. Quia ipse capit, & sanabit nos. Sic Sancti Patres, quos inter S. Augustinus, In omnibus rebus non inveni tam efficaciter remedium quam vulnera Christi: in illis dormio securus, & revivisco intrepidus. Sanctus item Ambrosius: vulnus est quod Christus excepit, sed unguentum est quod effudit. Sanctus quoque Bernardus ad hæc Canticoꝝ verba: Surge amica mea & veni columba mea in foraminibus petra: ET revera, inquit, ubi tuta firmaque infirmis securitas & requies nisi in vulneribus Salvatoris? Eremit mundus, premit

corpus, Diabolus insidiatur: non cado, firmatus enim sum supra firmam petram. Quid tam ad mortem, quod non Christi morte salvetur? Si ergo in mentem veneris tam potens, tamque efficax medicamentum, nulla jam possum morbi malignitate terri. Foderunt manus eius & pedes, latusque lancea foraverunt, & per hæc ruinas licet mihi sugere mel de petra, oleumque de saxo durissimo.

His adijunge divinum authorem libri de Imitatione Christi. Requiesce in passione Christi, & in Sacris vulneribus eius libenter habita. Si enim ad vulnera & pretiosa stigmata Iesu devotè confugis, magnam in tribulatione confortationem senties, nec multum curabis hominum despectiones, facilliterque verba derrahentia prefers. Si semel perfecte introisses in interiora Iesu, & modicum de ardenti amore ejus sapuisses, tunc de proprio commodo vel incommodo nihil curares, sed magis de opprobrio illato gauderes, quia amor Iesu facit hominem seipsum contemnere. O quam pauci amant Iesum, cum pauci seipso contemnant.

DE HISDEM RURSUS PLAGIS.

AD HÆC PROPHETÆ VERBA.

Haurietis aquas in gaudio de fontibus Salvatoris. II. 12.

ID EST, de quinque Christi plagis, quæ sunt veluti quinque fontes, qui è terrestri paradiso quondam erumpebant, in universam terram faciem; Erant enim quatuor memorata in Genesi flumina, & fons ascendens e terra, ut ibidem describitur.

Non est autem dubium, quin S. Thomas Apostolus attractu plagarum Domini, mysticas illas haurierit aquas in gaudio de facis fontibus Salvatoris. Sed cum simul etiam de peccato suo perfectè contritus fuerit, mirum forte videri posset, quomodo tantus dolor, qualis est eius qui perfectè contritus est, convenire possit cum tali gaudio, quod ex illis haustis aquis percipitur.

Verum tam præclare simul conveniunt duo illi affectus gaudij & doloris, ut quo est dolor vehementior, eò sit majus gaudium. Atque ut provocemur ad illum dolorem cum divina gratia tam libenter suscipiendum quam ipsum gaudium, hæc opportunè potest proponi Veritas, quæ diligenter expendatur:

Quantò est de peccato major tristitia, tantò est peccatoris majus gaudium de fontibus Salvatoris.

RATIO est, quia quantò profusius hauriuntur illa aqua, tanto maius est gaudium. Clara est propositio.

Sed quantò maior est de peccato tristitia, tanto profusius hauriuntur illa aqua. Satis evidens erit conclusio, si vera est hæc propositio: Unde hoc unum superest declarare quam sit vera. Sic autem breviter indicatur, aperiendo quinos fontes seu quinque præcipua capita, unde ex consideratione plagarum Christi, tantò profusius hauriuntur aquæ in gaudio, quanto maior est de peccato dolor.

PRIMUS fons est bonitatis, quia sic Christus nos diligit, ut quas semel amore nostri plagas accepit, semper conservare velit. O fons vivo L. 3. de ris perpetuis, quid dicam de te? Quas verò aquas Imit. Christi effundat ille fons, affectus sunt amoris reciproci, quis enim non cum diligit, à quo se

diligi? & tantò certò profusius hauriuntur illæ aquæ, quantò quis vehementius se sentit diligi & diligere.

Jam verò quis hoc utrumque apertius sentire potest, quàm qui vehementius de peccato dolet? Sic enim hic dolor ex amore nascitur, ut ex dolore etiam amor crescat, & sicut quantò quis magis amat, tantò magis dolet, sic vicissim quantò magis dolet, tanto amat etiam vehementius. *Dilexit multum*, inquit Dominus de illa quæ multò doluit, & de qua illud Sapientis dici potest: *in aqua, qua omnia extinguir, plus ignis valuit*: At quid inde retulit nisi pacem & gaudiù? *Vade*, inquis, *in pacem*, fructu gaudio, tanto majori, quantò profusius amoris aquas hauris, unde est illud gaudiù. Sic dicebat Apostolus, *sicut abundans passiones Christi in nobis, ita & per Christum abundat consolatio nostra*. Vide in 3. parte, Feriam 4. hebdomadæ 7.

SECUNDUS fons est misericordiæ & redemptionis, cum ex aspectu plagarum Christi, velut ex percussa petra defluunt illæ aquæ, quibus indurati mollescant ad bene sperandum animi. Quis enim non bene speret ubi tale est patrociniùm? Et quantò quis magis sperat de tali misericordia, tantò certè profusius illas haurit aquas. *Bona sp̄i fecisti filios tuos*, aiebat Sapientis.

At quis est, qui magis speret, quam qui magis dolet? Cum enim vera spes requirat ex parte nostra dolorem illum, quid potest ad spem desiderari amplius quando illè adest dolor? Unde ex consequenti quis magis gaudeat, quis in majori gaudio de fontibus Salvatoris aquas hauriat, quam qui magis de peccato dolet? *Spe gaudentes* ait Apostolus, primò quidem illa spe quæ speratur peccati remissi gratia, tum quæ speratur gloria.

TERTIUS fons est largitatis, ex quo additur ad præcedentem, ut non solum peccata Salvator dimittat, sed & novas impertiat gratias, quibus peccator surgat velocius & ambulet firmitus in divinis mandatis: Quæ quidem largitas apparet in plagatis manibus, non tantum quia sic apertè indicant se nihil donorum retinere posse, se nihil continere quod non effundant, sicque *tormentiles* dictæ sunt, quod nihil supra possit residere: sed multò magis id apparet, quod in illis retentis plagis manifestè aperiat, quàm sit profusus & munificus, cum longè plura fecerit ad

salutem nostram, quam possent exigi. Satis erat Misericordia, dum corpus viveret, aut dū in cruce staret mortuum, plagas accepisse: sed non est satis largitati Salvatoris: Nam Sacras illas plagas, etiam dum resurgit & quamdiu vivet, vult reservare; ut nunquam non constet quam sit bene animatus in omnes, qui se sibi adixerint.

O profusam largitatem, quis non tali obsequatur Domino, quis non tali gaudeat in obsequio, & tantò magis gaudeat, quantò cum in se liberaliorem sentiat!

At quis id verius sentiat, quàm qui acerbius de peccato dolet? cum enim sit donorum optimum sic de peccato dolere, cumque hoc dono se tantò indignum peccator videat, quantò acerbius dolet se peccasse, profectò non potest sic dolere, quin simul sentiat quantum debeat tantæ beneficentiæ, & quin ex quo gaudeat se talem habere Dominum, qui non modò non punit delinquentem, sed ubi abundavit delictū, superabundare facit & gratiā. Rom. 5.

QUARTUS fons est pietatis, unde devotionis hauriuntur aquæ. Mirum enim quantum hic acquiescat devotio considerantis tantam bonitatem, tantam misericordiam, tantamque largitatem & benignitatem, quæ apparet ex illis plagis.

Et quantum quidem crescit Devotio, tanto profusius dici possunt illæ hauriri aquæ, quæ nihil aliud verè sunt, quam illi devotionis & pietatis affectus. At quæso te, quinam sunt pietatis solidiores affectus, nisi qui conjunctim habent de peccatis dolorem? nonne alii omnes suspecti sunt? nonne alii ex amore proprio, vel dæmone illudente formari possunt? solius autem Christi gratiā verus de peccatis dolor haberi possit? *Ego sum qui peccavi, ego inique egi. Vertatur obsecro manus tua contra me.* 2. Reg. 24.

Hæc est vera devotio sacras intuentis plagas, hæc est vera profusio sacras inde haurientis aquas. Ac proinde hoc est verius & majus gaudium, quo de fontibus Salvatoris salutare aquæ potentur.

QUINTUS fons est potentiæ seu firmitatis, unde illæ hauriuntur aquæ, quibus additur menti vigor & robur contra omnes hostes, ut supra dictum est. Et tantò manifestè profusius illæ aquæ hauriuntur, quantò sentitur firmitus illud robur, atque animus imperturbatus in quovis casu. Sicut autem peccato-

ri seu peccatum fovendi suum, parum prodes-
 ser se in Christi plagas abdere, cum per peccat-
 um hosti ansam præberet; sic planè si quis
 deponat peccatum, sicut verè is deponit, qui
 de peccato dolet, ita se fortem & robustum
 sentit, dum in Christi vulneribus delitescit, ut
 si totus eò infernus erumperet, toti unus in-
 ferno resisteret. Ac proinde si quod de prote-
 ctione Christi sentitur gaudium, ut certè sen-
 titur magnum, tantò illud erit majus, quantò
 erit major de peccato tristitia, quia eo deletò
 nil restat, quod protectionem divinam possit
 infirmare. Huc enim aptè referri potest, quod
 dicebat Achior Holoferni, de Judæis, quoties-
 cunque pœnituerunt se recessisse à cultura Dei
 sui, dedit eis Deus cœli, virtutem resistendi.

Judith. 5.

Quantum itaque participare, volueris de
 illo gaudio, quo de fontibus Salvatoris, salu-
 tates hauriuntur aquæ, tantò te cuiusvis pec-
 cati magis pœniteat, & reddetur tibi lætitia
 salutaris Dei, & spiritus principali confirmaberis.

Pf. 50.

Vide in 1. parte, die 21. Decembris, ubi plu-
 ra de sancto Thoma, & de Evangelio hodiern-
 no, quæ huc commodè referri possunt; sicut
 & quæ passim de fide & de pace, ac in primis,
 occasione pacis à Christo datæ, cum acceptas
 monstraret plagas, hæc satis opportuna vi-
 detur.

Pax in pugna.

In 3. parte, Feria 4. hebdomada decima.

AD verba verò Epistolæ, quæ hoc ipso die
legitur.

Hæc est Victoria, qua vincit mundum, fides nos-
tra. 1. Ioan. 5.

Considerari potest hæc

VERITAS PRACTICA.

Quanta olim erat fidelium gloria, mundum
vincere; tanta modò est ignominia, vinci
à mundo.

RATIO petitur à fortitudine vel debilitate
mundi, de qua si dici potest, quod quàm olim fortis
erat, tam modò est debilis, vere etiam dici potest,
quod quanta olim erat fidelium gloria, mundum
vincere: tanta est modò ignominia, vinci à
mundo.

Sed verum est dicere quod: quàm olim man-
aus erat fortis, tam modò est debilis.

Ergo Eua verè sequitur quod, quanta olim erat
fidelium gloria mundum vincere: tanta modò est
ignominia, vinci à mundo. Quod certe diligenter
esset advertendum & cavendum.

AD primam propositionem, explanari pri-
 mò debet, quid sit mundum vincere, vel
 ab eo vinci. Nempe in negotio fidei, religio-
 nis, castitatis, aut alicujus virtutis, à mundo
 expugnata, si non obstante quavis expugna-
 tione, virtus servetur, vincitur mundus: si ve-
 rò virtus cedat vitio, tunc mundus vincit.
 Deinde verò exponendum est, quod ille ip-
 se mundus, qui olim fidem & religionem ex-
 pugnavat, modò etiam illam in pugnet, &
 nobis modò cum ipso sic est decertandum
 quotidie, ut vincamus vel vincamur: vel vir-
 tuti vitium, vel virtus cedat vitio. Denique
 quàm verum illud sit, quod si modò mundus
 tam est debilis, quàm olim erat fortis, tanta
 est ignominia nunc ab eo vinci, quanta olim
 erat eum vincere, gloria; Nam oppositorum
 eadem est ratio, si gloria victori est, quod for-
 tiorem vincat, ignominia victi est, quod à de-
 biliori vincatur: Et quanta est illius glòria,
 tanta est istius ignominia, si præcipue quan-
 ta est hostis devicti fortitudo, tauta fuerit
 vincens debilitas? Si Davidi puero glorio- 1. Reg. 17.
 sum fuit in funda & lapide Gygantem illum
 profternere, qui omni ex parte videbatur eo,
 superior, nonne huic tam ignominiosum fuit
 sic profterni? Quid Samsonis victorias illu-
 striores reddidit, nisi quod ille unus una mâ-
 dibula asini, mille viros interfecit? Quid verò
 ad eius ignominiam turpius quam quod ille
 ipse Samson ab una Dalila vinceretur? Hoc
 sensit ille Abimelech, qui cum multis glorio- lib. 9.
 sè contrivisset, tum ab una pereussus muliere,
 suo se exposuit occidendum armigero, Ne di-
 catur, inquit, quod à femina interfectus sum.
 O si à carno sic vinci timeremus?

Ad secundam verò propositionem, latè pa-
 teret dicendi campus de antiquis persecutori-
 bus fidei, quàm varii fuerint, quàm crudeles,
 quàm omni modo fortes ad expugnandos;
 quosque fideles, qui tamen ex omni sexu, &
 ætate fideles sævientem in se totum mundum
 devicerunt, ut præclare sanctus Cyprianus ad
 ipsos Martyres & Confessores lætationem diri-
 gens: Tolerastis usque ad consummationem glo- L. 2. Ep. 6.
 ria, durissimam quaestionem: nec cessistis suppli-
 cis, sed vobis potius supplicia cesserunt. Etenim do-
 lozibus,

lōvibus, quem tormenta non dabant, corona dederunt. Laniena gravior ad hoc diu perseveravit, non ut stantem fidem dejiceret, sed ut homines Dei ad Deum velocius mitteret: Vidit admirans presentium multisudo calasse certamen, certamen Dei, certamen spirituale, praelium Christi: stetit servos eius voce libera, mente incorrupta, virtute divina, telis secularibus nudos sed armis fidei ardentis armatos. Siderunt torti torquentibus fortiores, & pulsantes ac laniantes ungulas pulsata ac laniata membra vicerunt: Inexpugnabilem fidem superare non potuit saviens diu plaga repetita, quamvis rupta compage viscerum, torquerentur in servis Dei jam non membra, sed vulnera.

Sic alii passim Patres & Sacri Historici, ex quibus satis patet, quam olim esset fortis mundus, qui fidem & fideles expugnabat: Quod Christus Dominus uno verbo manifeste declaravit, cum dixit suis, *tanquam oves in medio luporum a se mitti*. Vide huc, quantis partibus, si de pugnando agitur, lupus ove sit fortior? sic erat mundus supra fideles, sic fideles a mundo velut oves a lupis discerpebantur.

Nunc vero quam sit debilis ille ipse mundus, qui vel fidem subsannat, vel pietatem irridet, vel quocunque modo te ad se allicit, ut te suis potius cōformet dictis & factis, quam Evangelicis consiliis; tam facile est agnoscere, quam in promptu est experiri nihil aliud profus esse, quam unius aut alterius ridiculū verbum in te prolatum. Nulla hic carnificinae, nulla tormentorū conminationes, nulla hic exilia, nulli carceres, nulla ne quidem bonorum publicatio, vel jactura. Dic quid times a mundo, qui times mundum? Quid tandem in te se vult, quid minatur, quid nocebit? Minus, inquis, bene de te sentiet & loquetur; Hoc unum scilicet in te potest, hoc te uno tecum pugnat, hoc te uno terret, hoc te uno vincit. Hic est jam mundus, cum quo pugnamus, nempe Illud minus bene sentiri & dici de nobis. Itane vero hoc solum? Itane vero solum hoc quam sit debile, quam sit infirmum, quam sit nullum, non videas?

Primo enim forte falsum est, quod tibi fingis, falsum est, quod de te homines minus bene sentiant, mera est animi tui fictio & suspicio, nocturnus est timor, & vana mentis conturbatio. Sed esto, ut dicis, minus bene de te sentient; quid tandem illud minus bene? quid grave admodum & truculentum in illo

minus bono de te sensu? An forte infamiam contrahis? an de honore decedit aliquid apud quosvis bene sentientes? an de aliquo dignitatis gradu dejeceris? an tibi peribit aliquid? nihil planè. Quid tādē igitur mali aut quid minus boni in illo minus bono de te sensu?

Et demus sanè aliquid esse incommodi, quandoquidem ita sentis: Sed quale illud tādē, quam exiguum & quam nullum præ tormentis illis, quæ Fideles olim premebant & direxabant. Confer illud incommodum tuum cum sævientibus belluis, cum catastis, cum rotis aculeatis, cum ignitis cratibus, & sexentis tormentorum generibus, quibus fides Christianorum tentabatur; nonne erubescas in illa tui damni, si quod sit, temporalis contentione facta cum illis tam variis & tam diris suppliciis? Nonne agnosces tam debilem nunc esse mundum, ut tibi verè noceat, quam olim erat potens ad omnem inferendam injuriam? Et tamen illi mundo cedis? illi tam debili, tam infirmo te subicis, quem pueri & puellæ tam robustum & potentem devicerunt! Tu à prima ætate imbutus præceptis Christianis, tu tot præventus gratis, tot Sacramentis roboratus, tot munitis consiliis, tot instructus armis, expavescis ad metum unius verbuli! O pudorem! ô probrium! ô vecordiam!

Hinc ergo evidenter patet, quod, quanta olim erat fidelium gloria, mundum vincere: tanta modo est ignominia, vinci à mundo; quia quam olim erat mundus fortis ad pugnam & victoriam, tam modò est fractus & debilis, à quo certè sic vinci non minus est ignominiosum, quam olim esset gloriosum contra eius potentiam pugnare & vincere. *Gloriosus mei ad ignominiam!* Quæ in vulgatis legitur, *fili hominum usquequo gravi corde, ut quid diligitis vanitatem & queritis mendacium?* sic Hebræa reddunt, *Filii viri, usquequò gloriosi mei ad ignominiam, diligentes vanitatem queritis mendacium?* quasi dicereut, vos qui estis eorum filii & posteri, qui tã præclare & gloriose se gesserunt in expugnanda & vincenda mundi potentia, quomodo nunc eius vanitati tã ignominiose ceditis, ut cū pro veritate, quæ profitemini, perdenda essent terrena omnia, vos cœlestia potius omnia perditis, pro vanitate & mēdacio quod cōlectamini. Hæc est certè tanta ignominia, quanta fuisset gloria, si, qualis viròs decet, generosus pugnassetis.

H h 3,

Et ne

Et ne forte putes majorem olim fuisse gratiam, qua fideles certarent & vincerent, audi *Term. 1. de sanctum Chrysostomum: Habes Christiane Martyr.* conscientia arma quibus hostem expugnes: ha-
les fortissima tela quibus inimicum debelles. Quantam illi patientiam in perituris corporibus ostenderunt, tantam nos in passionibus irrationa-
Hb. 24. de bilibus continentiam demonstremus. Potens au-
7. Mach. tem est Deus, ut praestet, vos omnes per eandem fi-
dem, ad parem gloriam pervenire.

Ep. 30. ad Sabin. Paulo expressius verò contra hanc igna-
viam, quæ mundo cedit sanctus Ambrosius differens: Equidem doleo, inquit, tantam esse in mendacio observantiam, in veritate negligenti-
am, ut confundantur plerique attentiores ad Sacro-sanctam religionem videri, non conside-
rantes vocem dicentis, qui me confusus fuerit, coram hominibus, confundam & ego eum coram Patre meo qui in caelis est. Et quæ plura profec-
quitur.

Egregius verò est in hoc argumento Picus Mirandulanus, Epistola secunda ad Nepo-
tem, unde excerpta hæc nonnulla sunt, con-
tra mundum sive mundanos, qui bonos à bo-
no avocant. A quibus, inquit, si petas quò ten-
dant, quò sua studia, opera, curas referant, quem
denique finem sibi praestituerint, in cuius adeptio-
ne felices futuri sint; aut nihil omnino habebunt
quod respondeant, aut pugnancia secum, contro-
versaque sibi ipsis verba, velut phanaticorum
deliramenta loquentur. Neque enim sciunt ipsi-
met quid agant: sed more eorum, qui fluminibus
innatant male importata consuetudinis vi, quasi
torrentis impetu feruntur, & hinc cacante eos
nequitia, inde ad malum Satana extimulante,
ruunt precipites in omne facinus, cæci duces cao-
rum, donec improvisa eos occupet mors, & dica-
tur eis: Amice, hac nocte repetunt animam tuam
à te. Hac autem qua parasiti, cujus erunt? Tunc
his invident quos despexerunt, laudant quos de-
riserunt, & imitari eos vellent cum non possunt,
quos dum poterant sequi, persequi maluerunt.

Obde igitur, fili carissime, auribus ceras, &
quidquid dixerint, quidquid senserint homines
de te, pro nihilo habens, solum iudicium Dei spe-
cta, qui reddet unicuique secundum opera sua.
Scriptum est, nolite timere qui corpus possunt oc-
cidere, sed animam potest mittere in gehennam:
Quanto minus hi tibi timendi sunt, qui nec cor-
pori tuo possunt nocere, nec anima, qui si nunc tibi
destrahunt ex ratione vivendi, nihil detrahent
minus, si relicta virtute, vitia obruaris, non quia

illis vitium displicet, sed quia detrahendi vitium
illis semper placet. Si insanos eos esse non dubitas,
qui virtuti detrahunt tua, & Christianam vi-
tam, hoc est sapientiam, insaniam vocant, cogita
quanta tua esset insania, de insanorum iudicio à
recto visa instituto dimoveri: cum error omnis,
emendatione tollendus, non imitatione augendus
est. De illorum nequitia atque miseria quantum
ipse debeas Deo, perpende qui sedentem in umbra
mortis illuminavit, & de illorum casu transla-
tum, qui in densissimis tenebris devit, huc illuc
sine luce bacchantur, filius lucis associavit. Sonet
vox illa Domini sua visissima in auribus tuis sem-
per; sine mortuos sepelire mortuos suos, tu
me sequere. Si bene viventem te homines lau-
dent, porro hac virtus tua, quatenus quidem vir-
tus est, similem te Christo facit, sed quatenus lau-
data est, facit dissimilem, qui premium sua vir-
tutis ab hominibus mortem crucis accepit.

Hæc ille & multò plura, quibus hoc unum
ad praxim pugnae inferendæ, & referendæ vi-
ctoriæ, potest addi ex Propheta, quod sæpe
jam aliàs est propositum: Dominus Deus auxi-
liator meus, ideo non sum confusus: ideo posui fa-
ciem meam ut Petram durissimam, & scio quo-
niam non confundar: Iuxta est qui justificat me,
quis contradicet mihi? Stemus simul, quis est ad-
versarius meus? accedat ad me. Ecce Dominus
meus auxiliator meus, quis est qui condonnet
me? Quasi diceret, quilibet ille sit, contem-
nendus est, nec audiendus: Et quidquid tan-
dem producat ad me impugnandum, hoc
uno retunderetur quod mecum est Christus, si-
ve ad exemplum quod sequar, sive ad auxi-
lium quod me præveniat & sequatur.

Vide in 1. parte Dominicam secundam
Adventus, & Feriam 4. infra hebdomadam
sextam post Epiphaniam. In 2. parte Feriam
sextam infra hebdomadam primam. Qua-
dragesimæ: & Sabbatum infra ejusdem heb-
domadam quartam. In 3. parte Feriam sex-
tam infra hebdomadam secundam post o-
ctavam Pentecostes. Ibidemque totam
hebdomadam duodecimam, ac
præcipuè in postremis
Feriis.

E O D E M D I E.

AD HÆC VERBA QUÆ EX SANCTO PETRO
USURPAT ECCLESIA.

Quasi modò geniti infantes, rationabiles sine dolo, lac concupiscite. 1. Pet. 2.

VERITAS PRACTICA.

Infantes esse oportet, vel bonâ vel malâ infantia.

RATIO est, quia temperantes esse oportet, vel intemperantes.

Sed bona vel mala infantia sumus infantes, prout temperantes vel intemperantes erimus.

Ergo infantes esse oportet vel bona vel mala infantia: seu potius ne infantes simus mala infantia; oportet esse bona infantes.

PRÆMITTI posset quamobrem in hac Dominica fiat infantium mentio, propter Neophytos scilicet, sive recenter baptizatos, qui acceptam in baptismo vestem albam hac die commutabant, ita tamen ut candor, qui de habitu deponebatur, semper in corde teneretur. Ex hac autem occasione invitamur omnes ad spiritualē illā infantia, hoc vel maximè tempore procurandam; Quo nomine ne quis forte offendatur, quasi à viti gravitate degeneret: Veritate proposita edocemur tam necessariam esse spiritualem illam infantiam, ut, qui sic infans esse nolit, infans esse velit infanda quadam & probrosa infantia, quæ quam timesca est, tam alia est appetenda.

Ratio quæ afferitur plana est, ex illa potissimum parte, qua primò dicitur temperantes nos esse oportere vel intemperantes; quo nomine non ea solum pars vitii aut virtutis intelligitur, quæ circa cibum & potum temperandum occupatur; sed tota universim nominis significatio deprimitur, & quidquid ad concupiscibilem appetitum refranandum spectat, attenditur: Atque ita etiam evidentius prima illa patet propositio. Nam aut refrænare oportet appetitum, quod est esse temperantem; aut non refrænare, quod est intemperantem esse. Quæ cum sint duò contradictoria, necesse omnino est, alterutrum in nobis esse, cum præcipue, nisi refrænetur appetitus,

ram infrænans ipse & projectus in malum sit, ut sese abripiat, sicut equus impetu vadens ad Ier. 8. prælium. Quod cum id temper nimis experiamur quam verum sit, tum verno potissimum tempore, quo ad solem redeuntem sanguis in venis ebullit ardentius, & florescentia quæque objecta sensus pellicunt acrius ac suavius, unde totus hic appetitus commovetur, & nisi arctiori cohibeatur temperantia, certe laxiori effertur intemperantia. Decoloravit Cant. 1. me sol. CONTEMPLARE viam, confort a lumbos, Nahum. 2. robora virtutem valde. DEMUS operam sobria remissioni, ac sanctæ sinceritati, ut quidquid modò S. Aug. corporali abstinentia non acquirimus, mentium ser 157. d. puritate quaramus. Sic Sponsa, sic Prophetæ, temp. sic Doctores.

Ad alteram verò propositionem, non potest melius declarari convenientia, sive unio spiritualis infantia cum temperantia, quam iisdem rationibus, quibus ipsa definitur & explicatur infantia spiritualis. Tres sunt præcipuæ; Prima propter Innocentiam vitæ & morum: sicut enim Infans non peccat, ita nobis commendatur, ut tam alieno simus affectu ab omni pravitate, nullam ut voluntariè admittamus: quem in statum qui deveniunt, tum Infantes seu Pueri secundum Christum, quæ bona est infantia, nuncupantur in Scripturis, id habentes per gratiam & industriam, quod Infantes per ætatem. In hoc tamen, inquit sanctus Ambrosius, melior Christi infantia quam natura, quod ista per infirmitatem innoxia est, illa per virtutem: atque ideo laudi magis scribendum est, non tam malo facere posse, quam nolle.

Hoc est autem vel maximè proprium temperantia sic moderari affectus circa quævis delectabilia quæ sunt præcipua peccatorum incentiva, nulla ut voluptatè, nulla libidine, nulla vanitate aut boni temporalis cupiditate movearis; quam triplicem concupiscentiã qui retinere possit, nonne is innocentiã tibi servare videbitur? Sicut enim radix malorum omnium concupiscentia, sic quicumque hanc excis-

excindit radicem, mala propulsat omnia. Hæc est continens anima de qua Sapiens, *Eccles. 26. omnis ponderatio non est digna continens anima.*

SECUNDA ratio, cur dicatur & commendetur infantia christiana, petitur à simplicitate quæ in eo consistit, ut, sicut infans non discurrit, non ratiocinatur, non discernit nec de rebus iudicat, sed alieno dactu regitur, ita nos in materia fidei, religionis, & obedientiæ, nos ita subjiciamus Deo, Ecclesiæ, ac Superioribus, nullo ut disculso opposito resistamus, *In 2. Cor. 10. captiuitatem redigentes omnem intellectum, in Phil. 2. obsequium Christi. OMNIA facite sine murmurationibus & hesitationibus, ut sitis sine querela, & simplices filii Dei.*

Hanc porro simplicitatem sic promouet temperantia, ut quantum quisque temperans fuerit, tantum credulitatis & simplicis obedientiæ præstabit cunctis, obsequio: nam nihil est, quod frequentius & pertinacius intellectum moveat ad fingendas & opponendas rationes obedientiæ, quam inordinata mentis affectio, quæ dum per temperantiã reprimatur, sic omnis contradictio cohibetur. Quamobrem sanctus Ambrosius hanc puerilem simplicitatem expressis & disertis verbis affirmat esse quandam *Morum temperantiã, mentisque sobrietatem*, in qua fratrem suum Saryrum sic excelluisse scribit, ut *conuersus in puerum, simplicitate illius ætatis innocentiæ, perfecta virtutis effigie, & quodam innocentium morum speculo reluceret.*

TERTIA denique ratio, quæ constituit & commendat infantiam spiritualem, hæc est, ut perpetuum quendam fervoris & propensæ in Deum voluntatis statum retineamus, ne quid per ætatem decedat illius religiositatis & bonæ mentis, qua primo illo tempore, quo vacare Deo cæpimus, ferebamur ultro, ad omnes virtutum actus; aut si quid forte interdum interpefcat, quam primum restitatur & restitatur in integrum; quasi modo geniti infantes, quasi modo inciperemus, quasi nihil hæctenus à nobis gestum esset, crebro illud Davidicum ore & corde præferremus, *Dixi, nunc capi. RENOVABITUR ut aquila iuuentus mea.* Vel sicut Iob: *Quis mihi tribuat, ut sim iuxta menses pristinos, secundum dies quibus Deus custodiebat me: sicut fui in diebus adolescentiæ meæ? Gloria mea semper innovabitur, & arcus meus in manu mea instaurabitur. Quem*

in sensum dicebat suis Dominus: *Nisi conuerſi fueritis & efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum caelorum.* Hæc forma scilicet veræ conversionis & veri status, in quo vel oportet esse semper, vel ad quem identidem revocandi sumus, ut apti regno caelorum reddamur

Adhuc autem statum in primis confert temperantiã, primum quidem conservando religiosam mentem ne inveterascat; nam *inconstantia concupiscentia est qua transvertit sensum;* cui dum concupiscentiæ continendæ vacat temperans, se ab illius inconstantia tutum reddit. Deinde, verò, si quid humani patitur; dum se ad majorem continendi appetitus cautionem revocaverit, tunc se id effecisse intelligitur, quod ad spiritus renovationem magis requiritur, ut ante ex sancto Gregorio didicimus, qui totum eò refert negotium: *Vetusta, inquit, vita protinus usus mutatur, ut anima superno spiritu asflata, & in summis appetat qua contemnebat; & contemnat in infimis qua appetebat.*

Ex quibus manifestè apparet, quam rectè inter se cohæreant temperantiã & infantia spiritualis: Unde & de intemperantiã & alia mala infantia, facillimum est idem concludere, sicut expressè ait Divus Thomas quaerens his ipsis terminis: *utrum Intemperantiã sit puerile peccatum;* & affirmat eum ex autoritate Philolophi, tum ex tribus rationibus quas profert, & quas referre nunc esset longius. Paucis poeta: *Invenilo vitium est, regere non posse impetum.* Apud verò Apostolus: *Nolite pueri effici sensibus, sed malitia parvuli estote; sensibus autem perfecti estote.* Quasi diceret, alterutrum vobis proponitur; aut quasi concluderet, quod proposita continet Veritas: *Ergo infantes esse oportet vel bona, vel mala infantia, non certe mala, ergo bona.* Nam sicut inde probatur alterutram esse tibi eligendam infantiam, quod temperantiã vel intemperantiã, quibuscum illæ infantia singularem habent communionem, necessitate quadam contradictionis unicuique nostrum insunt sic bonam ut præligas infantiam, facit ipsa virtus opposita vitio; aut si forte virtutis excellentiã non perspiceret, attende vitii deformitatem: ama virtutem ex odio vitii, si nondum potes odisse vitium ex amore virtutis. *Contra malum, bonum est & contra mortem Eccl. 38. vita, inquit Sapiens: Et sic insuera in omnia opera*

Orat. de
Obitu Sa-
tyri,

Pf. 76.
Pf. 102.
Iob 29.

opera Altissimi. Duo & duo, & unum contrarium. Quasi diceret, cum opposita juxta se posita magis luceant, sic simul considerata sunt, ut quod est bonum, melius appareat ex opposito sibi malo, & facilius acceptetur. Aut certe si quid duri & asperi in bono appareat, non propterea repudietur, quia si velis attentius intueri malum oppositum, longè tibi duriora inde & deteriora invenies; ac proinde bono inhaerendum.

Times forte aliquid à temperantia vel infantia spirituali? At quanto magis plura per timescenda sunt ab intemperantia vel infantia sensuali? Nullum esse vitium probrosius, aut peccatum magis exprobabile quam intemperantiam docet expressè sanctus Thomas, & manifestè probat, quod ex omnibus vitiis istud magis repugnet excellentiæ & honori hominis, cū versetur circa sensuality quæ sunt nobis cū brutis communia, & in quibus tractandis minus insit humani luminis & rationis. Quis verò non sentiat quanti sit probri quantæque infamiæ, si ut infans vel ut puer appelletur? Tale est certè probum, ut

qui hac injuria temerè virtum sapientem notaret, non modò in virum graviter, sed & in Deum peccaret.

At citrà noxam omnem sic vocari potest intemperans, qui seipsum suo puerili vicio probris exponit. Quin & ipse Deus sic illum derideri permittit, ut hac faltem sui nominis cura moveatur; aut certè nisi respiscat, gravius ipse recordem puerum castigabit. Sic aperte & opportunè Sapiens: *Infantium insensatorum more viventes: propter hoc tanquam pueris insensatis judicium in derisum dedisti, Deus, Qui autem ludibriis & increpationibus non sunt correcti, dignum Dei judicium experti sunt.* Sap. 10.

Videndus est Clemens Alexandrinus l. 7. Pædag. cap. 5. Ubi egregiè de hac utraque infantia. Vide & Feriam 2. infra hebdomadam 16. post Pentecosten, in qua hæc proponuntur expressæ Veritates:

Aut baptismalis servanda est innocæntia, aut per infantiam spiritualem revocanda. Non est ætas maturior infantia Christiana.

AD SEQUENTES QUATUOR HEBDOMADAS.

MATERIAM Considerationum seu Veritatum subministrabunt Mystéria Resurrectionis Christi Domini, quæ notiori vocabulo dicuntur Apparitiones. Et quia his Mysteriis respondet Via Vnitiua, quæ est Perfectorum, seu, quæ est in perfectiori Charitatis gradu: idcirco Charitatis proprietates, quæ ab Apostolo referuntur, Charitas patiens est, benigna est, & quas suscipit prosequitur, prima Corinthiorum decimo tertio, ad unumquodque Mysterium ita revocabimus, ut his certissimis notis, quam sit vera Charitas, discerni possit ab Amore proprio seu Zelo falso & adumbrato. Sic enim sanctus Bernardus, ubi de his agitur Mysteriis, facile est, inquit, nosse, quam sint aliena à propria voluntate, quæ propria sunt Charitatis, cui Illa, rectâ fronte, contrariam se constituit. Nam Charitas benigna est, &c. Serm. 2. de Resurr. Dom.

FERIA SECUNDA.
APPARET CHRISTVS D. BEATISS.
Virgini Matri. In qua item apparet prima
Charitatis proprietates.

Charitas patiens est.

Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo, consolationes tua lætificaverunt animam meam. Pl. 93.

Haynovsuo Pars 2.

Ii

VERI

VERITAS PRACTICA.

Quam verè Charitas includit in se patientiam, tam verè Impatiens excludit à se Charitatem.

RATIO est; quia idcirco verè Charitas includit in se patientiam, sive quod idem est; idcirco verè dicitur patiens, quod qui agit ex Charitate, tam libenter omnem pro Deo pœnam patitur, ut qui non omnem pœnam sic patitur, excludat à se Charitatem illam. actualem seu actus patientem.

Sed Impatiens non libenter omnem pro Deo pœnam patitur.

Ergo, quam verè Charitas est patiens, aut quam verè includit in se patientiam, tam verè Impatiens excludit à se Charitatem. Quod cum diligenti Deum sit valde cavendum, cavendum & is dissent, ne sit impatiens.

I. PUNCTUM.

QUANTA Charitate diligebat Christum suum, Beatissima Virgo Mater, tanto eius quidem videndi desiderio tenebatur, sed illa suum ita desiderium cōtinebat, ut quantum in illa esset veræ Charitatis, tantum esset & patientiæ. Sic ergo patienter expectat, donec ipse resurgens, appareat & sua gloriosissima præsentia mœrentem consoletur: Tum verò quando apparuit; ô qualis utriusque animus! quales amplexus! quale colloquium! Sed quamdiu durabit iste congressus? Quamdiu sic simul seipsis perficientur? Equidem nisi vera eis fuisset Charitas, aut nisi vera Charitas esset patiens, nunquam à se divulsi essent; sed si volet Filius, statim discedat, invitat piæ illas mulieres quæ ipsum quaerunt mortuum; Magdalena seorsim appareat, seorsim Petrus, eum aliis simul Apostolis, nec ad Beatissimam Matrem nisi cum Filius voluerit, revertatur; certè posset dolere Mater absentiam Filii, sed tamen patienter dolebit, illaque ipsa Charitas, quæ dolorem ex absentia concitabit, dolori patientiam sic conjunget, ut ex æquo sit ejus animus dolens & patiens.

Sic quædo Filius relicta inter homines Matre, in cœlum remigrabit; quanto putas eum dolore Mater separatū lugebit? Lugebit tamè patienter, & separationē, & luctū feret æqua-

nimis, quia charitas patiens est: & tam constantè omnem hujus vitæ molestiam feret, nullū ut ullo tempore impatientis animi signum edat, sicut nullo tempore extra charitatē fuit. Unum ex alio sequitur, ut qui in charitate semper vivit, nunquam sit impatiens: aut si quando est impatiens, jam in charitate illa, quæ patiens est, non vivat. Quod cum sit ad perfectæ charitatis praxim valde opportunū, sic expendendū modò proponitur, ut quæ ratione monstratur charitas esse patiens, eadem demonstratur esse extra Charitatē, qui est impatiens. *Iam non secundu Charitatem ambulat. Rom. 14.* Quænam autem est illa ratio, cur dicatur esse charitas patiens? Nempe hæc manifesta, quod qui ex charitate vitam agit, libenter omnem pœnam pro Deo lubeat: aut qui non omnem pœnam sic lubeat, non possit dici vitam agere ex illa charitate, ac toties illam à se excludere dicendus sit, quoties pœnam aliquam non libenter aut non pro Deo feret.

Nam hoc habet charitas patiens supra virtutem patientiæ; ut non modò quædā adversa toleret, sed omnia profus & libenter, & pro Deo. Tota enim divina est, tota quod est, Deum amat, totum quod amat, Deus est; totum quod Deus amat, & ipsa sic amat, ut nullam differentiā inter res amandas ponat, quæ ab ipso Deo ponitur, à quo est ordo charitatis, & à quo sponsa proficitur, *ordinatam in Cant. 2. 16.* se charitatem. Iam verò cum omnes indifferenter & ex æquo adversitates, pœnæ, & molestiæ à Deo immittantur & amentur, sic ex æquo charitas ad unam omnes amplectitur, ut si unam excluderet, jam non esset charitas, quia Deum non intueretur, qui in illa exclusâ pœna perinde spectandus erat, atq; in aliis: qui autem actus Deum non intuetur, non est charitatis actus qui Deo totus adheret.

Sic præclare Apostolus: *Quis ergo nos separabit à charitate Christi tribulationem angustiam?* Et expositis quibuslibet patiendis sic concludit; *In his omnibus superamus, propter eum qui dilexit nos.* Hæc est charitas patiens, à qua qui vel unam excludit pœnā, quam volit pati, se ab illa charitate, aut illam à se excludit.

I. I. PUNCTUM.

SED Impatiens non libenter omnem pro Deo, subit molestiam.

Hoc ipso enim, quò est impatiens, latè indicat:

dicat se nolle poenam illam, cujus est impatiens: nec aliunde impatientia concitatur quam ex repugnantia voluntatis cum re adversa quam nolle sustinere.

Si sola esset sensitivæ partis cōtradictio cui voluntas non consentiret, posses quidē simul velle pati, non obstante illa sensus contradictione: sed quando cōtradictio transit in impatientiam, signū est consentientis voluntatis, signum est dissoluti cordis, & animi à patiēdo alieni; nam illa corporis inquietà jactatio, verba illa aspera, frons obdūcta, & totus in acerbitate conversus vultus non aliunde procedunt quam à libera voluntate, quæ sic indicat se nolle, aut nō libenter ferre, quod occurrit ferendum. *Va dissolutis corde! Va his qui perdidērunt sustentiam!* quid est dissolvi corde, & quid perdere sustentiam, nisi se impatientem præbere in sustinendo? Quomodo verò impatiens sic diceretur dissoluti cordis & perditæ sustentiam, nisi voluntatē haberet alienam à ferendis adversis? nam si contra repugnantiam naturalem non desisteret à bona voluntate patiēdi; jam non perdidisset sed conservasse sustentiam dicendus esset: neque illi duplex infaustum va intētaretur, sed potius fœlix & beatus prædicaretur; sicut insignis ille inter suos Eleazarus senex, qui cum plagis perimeretur, ingemuit & dixit: *Domine qui habes sanctam scientiam, manifeste tu scis, quia cum à morte possem liberari, duos corporis sustineo dolores: secundum animam vero propter timorem tuum, libenter hæc patior.*

Hoc est scilicet patientem esse, sic libenter pati ut nullum contra edatur signum, quod à libera voluntate pendeat: Unde à contrario ille impatiens esse agnoscitur, qui signo aliquo motive corporis indicat se nolle pati. *Qui impatiens est,* inquit Salomon, *exaltat stultitiam suam:* id est, manifestè indicat se nolle pati, quod stultitia quoddam genus est, cum non propterea desinat pati quod nolit, imò tanto magis patiatur, quo minus nolit. O quantus horum stultorum numerus!

III. PUNCTUM.

ERGO, quam verè charitas includit in se patientiam, tam verè impatiens excludit à se charitatem: seu, qua ratione monstratur charitas esse patientis, eadem demonstratur extra charitatem actualem eum esse, qui est impa-

tiens: Quia sic charitas dicitur esse patientis, quod omnem pro Deo libenter subeat poenā: impatiens verò non illam libenter subeat, propter quam esse impatiens agnoscitur, unde sicut à se excludit voluntatem patiēdi quam includit charitas, sic à se excludit charitatem illam actualem, seu actu patientem; & quamdiu est impatiens, tamdiu erit extra charitatem quæ patientis est: tanta denique est impatientiæ & charitatis patientis disjunctio, quanta est inter impatientiam & patientiam.

Va filii desertores dicit Dominus, Filii subtractionis in perditionem, de quibus Apostolus: *Hi sunt videlicet filii desertores qui charitatem & animum filialem deserunt, quo præcipuè tempore talis animus esset exhibendus. Hi sunt qui se subtrahunt à paterna Dei gubernatione, dum quas immittit plagas, aut poenas, ipsi refugunt. Hi sunt qui se ultra ipsos subtrahunt; Non enim tribulatio, non angustia, non fames, non nuditas, non qualibet alia volentes pati separant à charitate Christi; sed ut sapienter observat S. Bernardus, Sola est propria hominis voluntas quæ hanc separationem efficere potest.*

Quamobrem adverte diligentius: Memen- to te filium illius Divini Patris qui nō minus se patrem ostendit in adversis, quam in prosperis: sic te in utriq; filium præbe, ut monet Sapiens, *Disciplinam Domini, fili mi, ne abicias, nec deficias cum ab eo corripieris: quem enim diligit Dominus, corripit: & quasi pater in filio complacet sibi.* Hanc verò Sapientis admonitiōe sic urget & extendit Apostolus: *Et oblii estis consolationis quæ vobis tanquam filiis loquitur, dicens: fili mi noli negligere disciplinam Domini, neque fatigeris, dum ab eo argueris. Quem enim diligit Dominus, castigat: flagellat autem omnem filium quem recipit. In disciplina perseverate: tanquam filiis vobis offert se Deus: quis enim filius quem non corripit pater? quod si extra disciplinam estis, cuius participes facti sunt omnes: ergo adulteri, & non filii.* Expende hanc postremam sententiā, quæ dicit impatientem esse extra disciplinam & non esse filium, Nonne hoc idem est quod esse extra charitatem? Et nonne hoc satis potens motivum est, ne sis impatiens? Adeone tibi vilis est charitas ut pro ea conservanda nolis illud exiguum pati quod te impatientem facit? *Sustine sustenta-*

Eccli. 2. riones Dei: Coniungere Deo & sustine.

Vide suprā, Per. 5. Sexagesimæ.

FERIA TERTIA

APPARET CHRISTUS MARIÆ Magdalena: Vbi & apparet secunda Charitatis proprietas: Charitas benigna est.

Mulier quid ploras?

Quia tulerunt Dominum meum, & nescio ubi posuerunt eum. Ioan. 20.

VERITAS PRACTICA.

Si quid Charitas negat, tam benigna negando est, quam concedendo.

RATIO est, quia Charitas negando aliquid tam vera est, Charitas, quam concedendo.

Sed quoad vera est Charitas, semper benigna est. Ergo & negando tam benigna est quam concedendo: Quia in praxi tamen saepe peccant & qui negant quod petitur, & qui petunt quod negatur.

I. PUNCTUM.

Matt. 28.
Marci 16.
Luca 24.
Ioan. 20.

HIC recolenda sunt cum affectu, quæ omnes Evangelistæ referunt, de pietate mulierum cum unguentis ad sepulchrum, ipso summo mane diei quo resurrexit Dominus, properantiū: dumque jam ad monumentum accessissent, viderunt reuolutum lapidem, & Angelum sibi nuntiantem, quem quaerunt mortuum Christum, resurrexisse. Quod cum eiusdem Angeli iussu, discipulis retulissent, non eis discipuli crediderunt; Petrus tamen & Ioannes ad sepulchrum, sequentibus eos mulieribus, excurrunt. Sed non invento Domini corpore, Ierosolymam regrediuntur. Discipulis itaque & postmodum mulieribus à sepulchro abeuntibus, sola Maria Magdalena vehementer lugens illic persistit, & dum accedit propius ad monumentum, dum se inclinat & prospicit omnia diligenter, vidit duos Angelos in albis sedentes, qui dicunt ei: *Mulier quid ploras? Dicit eis, quia tulerunt Dominum meum, & nescio ubi posuerunt eum. Hac cum dixisset reversa est retrorsum, & vidit Iesum stantem, & non sciebat quia Iesus est. Dicit illi Iesus, Mulier quid ploras; illa existimans quia*

Ioan. 20.

hortulanus esset, dicit ei, Domine si tu sustulisti eum, dicit mihi ubi posuisti eum, & ego eum tollem. Dicit ei Iesus, Maria. Conversa illa dicit ei, Rabboni, quod dicitur magister; Dicit illi Iesus, noli me tangere, nondum enim ascendi ad patrem meum; vado autem ad fratres meos & dic eis; ascendendo ad patrem meum & patrem vestrum, Deum meum & Deum vestrum. Id est, nondum quidem ascendo, necdum discedo ut me quasi valedictura complectaris: discedam tamen brevi, & ante mihi sunt videndi fratres mei, mei discipuli.

In qua quidem apparitione cum multa ad affectum & profectum considerari possint, tū verò summa benignitas Domini Iesu sic mulierem alloquentis, & suo gloriosissimo conspectu ante ipsos etiam discipulos gratificantis. Quod verò nō patitur se ab ea tangi, prout illa vehementer optabat, præter alias rationes, disce & reuolue attentius quod veritate proposita continetur, tam benignam esse charitatem negando quod petitur, quam concedendo.

Et ratio est evidens, quia charitas negando quod petitur tam vera est charitas, quam dū concedit aut etiam dū sæpius ultro offert, quod impetratur. Cur enim est charitas dum concedit quod petitur, nisi quia proximo benefacit propter Deum? At nonne sic exigunt aliquando rationes proximi, ut quod petitur negetur potius, quam concedatur? Et nonne charitas hoc proximi bonum respiciens tam vera est charitas, quam dum illud respicit concedendo quod postulat? Nam cur desinere esse quod est, si non desinit facere quod suum est? semper enim est ordinata charitas, & si ordo & ratio exigunt ut non concedatur quod petitur; adeo non perit propterea charitas, ut notius periret si nō illud negaret, *Virga atque Prou. 29.*

corre-

1. Cor. 12. *corruptio tribuunt sapientiam: puer autem qui dimittitur voluntati sua, confundit matrem suam.* An putas quod non vera fuerit charitas Domini, cum reulavit Apostolo, quod ter à se postularat? Nōne potius hoc singularis benevolentiae signum notatur, cum Pfaltes Deo dicit: *Deus tu propitius fuisti eis, & ulciscens in omnes adinventiones eorum.* Aut cum ipse Deus Davidi de filio: *Ego ero ei in patrem, & ipse erit mihi in filium, qui si iniquè aliquid gesserit, arguam eum in virga virorum, & in plagis filiorum hominum; misericordiam autem meam non auferam ab eo.* Velle tibi concedi quod à Deo vel à Sapiente viro sciretur tibi obfuturum? *Huic animæ irreverenti & infrunita non tradas me Domine.* Hoc est enim Datum de quo Sapient, quod non est uisile.

II. PUNCTUM.

SED quamdiu vera est Charitas, semper benigna est.

In eo enim vel maximè ab amore proprio distinguitur, quod hic sit levissimus & inconstantissimus, illa autem sui semper similis & tam constans ut nunquam excidat; peribit potius tota & potius desinet esse vera, & nulla erit, quàm si vera est charitas, desinat esse quod est, seu quod esse debet ut sit vera. Esse autem benignam, tam illi est proprium & congenitum quàm spiri tu Dei agi. Cum enim benignus sit spiritus sapientia, sive ut alibi dicitur, *super mel dulcis, & hereditas eius super mel & favum;* cumque aliud nihil sit vera charitas quam ipse Spiritus Dei, aut quam ipse Deus, ut ait dilectus discipulus; quomodo posset esse vera & divina charitas nisi esset benigna?

Nescitis, cuius spiritus estis, dicebat Christus illis discipulis qui se parum benignos ostenderant in Samaritanos, Filius hominis non venit animas perdere sed salvare; Quasi diceret, non est hic spiritus meus, non est illa charitas quam vobis communicare volo, quæ ita benigna est, ut dum etiam male tractatur, non desinat esse benigna.

Itane sentis? Itane semper benignus, itane possis dici filius altissimi, quia ipse benignus est super ingratos & malos, id est, super reptum?

III. PUNCTUM.

SI quid ergo charitas negat, tam benigna negando est quàm concedendo: Quia tam vera est charitas cum illud negat quam dum concedit: quamdiu autem est vera charitas, semper benigna est: hoc est illi tam proprium & quod vocant, essenziale, sicut bonum proximi respicere propter Deum. Nam hoc unum est esse benignum, sic proximo benefacere in substantia & in modo, sicut Deus jubet. *Vnusquisque vestrum, inquit Apostolus, proximo suo placet in bonum, ad edificationem.* Sic & quoties de charitate vel misericordia disserit, semper benignitatem adjungit, quasi sit unum & idem: aut quasi unum ab alio declaretur, *Estote invicem benigni, misericordes, donantes invicem.* Et rursum: *Induite vos sicut electi Dei, sancti & dilecti, viscera misericordiae, benignitatem.*

Quod quidem non est semper positivè largiri, quod petitur, ut dictum est, in quo multi errant quibus negatur quod petunt, aut qui delinquentes arguuntur. Quia enim dolent se argui, aut sibi quod volunt denegari; idcirco sibi fingunt charitatem, quæ benigna est, laedi. *Sed vulnera illa sunt diligentis, quæ longè sunt meliora quàm fraudulentæ oscula odientis aut etiam blandientis.*

Et verò, tu qui aliquid negas, aut aliquem arguis, tu in primis hoc refer monitum, quod si modum in negando & arguendo non servares, sanè benignitatem offenderes, quæ hic vel maximè regnare debet, ut quod molestum esse potest in repulsa & correptione, mitigetur & dulcescat. Hoc est verbum dulce, *Eccles. 6.* quod ut ait Sapient, *multiplicat amicos & mitigat inimicos: hac est lingua Eucharis quæ in bono homine abundat.* Hoc est denique quod te paucis sed efficacibus monet S. Augustinus: *Supplicem nullum spernas: si potes dare, da: si non potes, affabilem te presta. Coronat Deus intus bonitatem, ubi non invenit facultatem. Nemo dicat, non habeo, charitas non de sacco erogatur.*

Vide supra Fer 4. hebdomadæ 3. Quadragesimæ, de illo qui audacius loquitur inferiori.

FERIA QVARTA.

APPARET CHRISTVS ALIIS

Mulieribus. Et alium sua benigna Charitatis effectum illis confert.

Et ecce Iesus occurrit illis, dicens, *Avete.* Matth. 28.

VERITAS PRACTICA.

Sæpe videtur esse Charitas, & est magis Carnalitas.

RATIO affertur ab eodem Authore, cuius est hæc sententia, libro primo de imitatione Christi, capite decimo quinto: quia, inquit, naturalis inclinatio, propria voluntas, spes retributionis, affectus commoditatis raro abesse volunt.

Atqui hæc quoties adsunt, & prævalent, magis est carnalitas, quam charitas.

Ergo verissima est sententia, Quod sæpe, ubi videtur esse charitas, magis est carnalitas; ac proinde diligenter advertendum est in exercitio & in positiva praxi huius benigna charitatis, de qua hic agitur.

I. PUNCTUM.

MULIERES illæ, quæ cum Maria Magdalena semel atque iterum venerant ad sepulchrum; simulque audierant Angelos sibi nuntiantes resurrexisse Christum Dominum, discipulis Petro & Joanne absentibus, seorsim & ipsæ aliâ viâ revertebantur, cum ecce Iesus occurrit illis, dicens, *Avete.* *Matth. 28.* Ille autem accesserunt & tenuerunt pedes eius, & adoraverunt eum. Tunc ait illis Iesus, nolite timere, ite, nuntiate fratribus meis, ut eant in Galiliam, ibi me videbunt.

Ex quibus satis apparet, quam benigna fuerit charitas Domini Jesu, qui non solum se videndum dedit his mulieribus, sed quod etiam negaverat Magdalene, suos illis pedes contingendos & adorandos præbuit. Et hic est alius benignæ charitatis effectus cum id conceditur quod postulatur, qui certè erat usitatissimus Christo Domino, qui pertransit

benefaciendo & sanando omnes: qui & nobis ut dictum est valde commendatur. *Ephes. 4.* Estote invicem benigni, misericordes, donantes invicem, sicut Deus in Christo donavit vobis. De quo item benignitatis genere sic aptè S. Ambrosius: 2. *Off. 6.* Popularis & grata est omnibus bonitas, nihilque quod tam facile illabatur humanis sensibus. Ea si mansuetudine morum ac facilitate animi, moderatione precepti, & assabilitate sermonis, verborumque honore, patienti quoque sermonis vice, modestiaque adjuvetur gratia, incredibile quantum procedat ad cumulum dilectionis.

Verùm in istis mutuis donationibus, atque usu familiari se se colentium animorum, cavendum vel maximè, quod proposita veritate monemur, ne sit potius carnalitas quam charitas. Hoc est enim valde naturale, diligere diligenter, vel prævenire amore cum à quo aliquid speres, vel denique in mutua illa animorum conjunctione, communique vitæ usu, quæcunque humanitatis & beneficentiæ præstare officia, quia sic placet, quia sic honorificum, sic delectabile & utile; Unde Sapiens: *Eccl. 10.* Omne animal, inquit, diligit simile sibi, sic & omnis homo proximum sibi, omnis caro ad similem sibi conjungetur, & omnis homo simile sui sociabitur; Quasi diceret, hoc ab ipsa natura provenit nec magnæ virtutis est talem, exercere benignitatem: Nonne & Ethnici faciunt? Nonne & ipsi mundani & peccatores in istis excellunt? Nonne & tu sic sapius afficeris, & quod pejus est, nonne hunc affectum, charitatem putas!

II. PUNCTUM.

ATQVI quod tale est, carnalitas magis est quam charitas.

Nam charitas ex corde puro provenit, nec alio

alio motivo moveretur quam supernaturali & divino. Non condemnat quidem naturalem affectum; quasi malus semper esset, sed non in eo solo consistit; neque id tantum, quia ipse naturalis affectus vix se unquam continet in humanæ & rationalis benevolentia terminis, sed quia licet nihil aliud vitiosum accederet, non satis sibi esse putat divina charitas diligere ex illo affectu naturali, nisi hunc ita purificet & emundet, ut sit potius supernaturalis & spiritualis, quam naturalis; adeo ut possit dicere cum Apostolo, *Neminem novum secundum carnem*: nihil à quoquam expecto quod carni est delectabile, quod vitæ est utile, aut mundo gloriosum. Et hoc est novum præceptum charitatis, quod se dare Christus pronuntiat, nempe *ut sic nos ipsos diligamus sicut ipse dilexit nos*. Hanc præcipue particulam sicut expendunt omnes Patres, asseruntque in ea una novum charitatis præceptum consistere; *Vt à carnali dilectione distingueretur*, inquit sanctus Augustinus, *addidit, SICUT DILEXI VOS*.

Quod & fusius prosequens S. Gregorius: *Sunt nonnulli, ait, qui diligunt proximos sed per affectum cognationis & carnis, quibus tamen in hac dilectione, sacra eloquia non contra dicunt: sed aliud est quod sponte impenditur natura, aliud quod præceptis dominicis ex charitate debetur obedientia. Hi nimirum & proximum diligunt, & tamen illa sublimia dilectionis premia non assequuntur, quia amorem suum non spiritualiter sed carnaliter impendunt; proinde cum Dominus diceret, hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem, protinus addidit, SICUT DILEXI VOS, ac si aperire dicit, ad hoc amate, ad quod amari vos.*

Itane puri sunt affectus tui? nonne species decipit te, & Concupiscentia subvertit cor tuum?

III. P U N C T U M.

SÆPE igitur ubi videtur esse charitas, magis est carnalis. Quia cum sint iidem affectus externi, eadem penè verba & signa benignitatis, imò & idem animus, qui primò quidem, adeo nihil vitiosum aut sensuale cogitat, ut potius unicum spirituale bonum prærendat, planè videtur esse charitas; sed tamen cum multa permisceantur merè naturalia, cum fufiora sint colloquia, verba blandiora, teneriores affectus, frequentiora munuscula, & si-

miles blanditiæ, carnalitas magis est quam charitas: *Sic stulti estis ut cum spiritu caperitis, Gal. 3. nunc carne consummemini? Quod aperit sanctus Hieronymus, Crebra munuscula, & sudariola & fasciolas, & vestes ori applicatas, ac degustatos cibos, blandasque & dulces literulas sanctus amor non habet. Mel meum, lumen meum, meum desiderium, omnes delicias & lepores, & risu dignas urbanitates, & ceteras inopias amatorum, in comadiis erubescimus, in sæculi hominibus detestamur, quanto magis in Monachis & Clericis.*

Neque verò putes hæc, quæ commemorat sanctus Doctor, ita requiri ad internoscendam carnalitatem à charitate, Vt, qui non ea præster, nihil sibi timeat, cum malum sit ex quovis defectu; bonum autem ex integra causa, id est, unum eorum sufficit ut carnalis dilectio censatur: nec vera unquam Charitas existimanda est, nisi modus & finis diligendi, quales ex Evangelio præscribuntur, simul conveniant. Sic præclare sanctus Gregorius: *Nemo enim quemlibet diligit, habere se protinus charitatem putet, nisi prius ipsam vim sue dilectionis examinet. Nam si quis quemlibet amat, sed propter Deum non amat, charitatem non habet, sed habere se putat. charitas autem vera est, cum & in Deo diligitur amicus, & propter Deum diligitur inimicus.*

Vide quantum in hoc pecces; vel per excessum, vel per defectum. Hinc enim fit, ut rara sit admodum vera charitas, nam quos naturaliter diligimus, nimis diligimus: alii autem vel sunt odiosi: vel, ut vocantur indifferentes, nec latis eos diligimus. Quamobrem illud etiam atque etiam crebrò verandum, quod ait S. Petrus: *Animas vestras castifigantes in obedientia charitatis*; & quæ plura inde alibi relata sunt. Vide in 1, parte, Feria 6. heb. 4. post Epiphaniam: & Sabbato hebdomadæ 6. In hac 2. parte, Dominica 4. post Pascha. In 3. parte, Feria 2. 3. 4. & 5. heb. 5.

O qui scintillam haberet vera charitatis, pro factò omnia terrena sentiret esse plena vanitatis, nec propterea lineret his cor suum occupari & infici.

I. Pet. 1.

L. 1. de Imit. Chr. c. 15.

FERIA

FERIA QUINTA. ANTEQUAM CHRISTVS APPA- reat omnibus Discipulis suis, in his ap- paret quod charitas non æmulatur.

Non in contentione & æmulatione. Rom. 13.

VERITAS PRACTICA.

Quidquid acquiras æmulando, plus perdis quam acquiras.

RATIO EST, Quia plus perdis charitatem perdendo, quam quidquid acquiras æmulando. Sed charitatem, qua non æmulatur, æmulando perdis.

Ergo quidquid acquiras æmulando, plus perdis quam acquiras; Quod æmulantibus sanè est considerandum.

I. PUNCTUM.

Matth. 20.
Marci 10.
Luc. 21.

QUI consideravit discipulos levi de causa sæpius ante mortem & resurrectionem Domini, inter se contendisse & æmulatos esse, si quis eorum aliis videretur esse Prælatus, mirari modò poterit, quod nulla inter eos contentio aut æmulatio audiretur, licet multæ prætendi possent causæ cur æmularentur. Ac primò quidem, quod Angeli appareant & loquantur de Christo, mulieribus potius quam viris; durum eis videri poterat qui perinde ac mulieres sepulchrum adierant, quorum tamen nulli locutus legitur Angelus.

Deinde quod ipse Dominus prius iisdem mulieribus quam ulli discipulorum apparuerit, nec nisi per eas Apostolis Resurrectionem suam nuntiarit, certè hoc mirum, & hoc mirandum, quod Apostoli non æmulentur.

Tertiò cum postea Dominus apparuit seorsim Petro redeunti è Sepulchro, ut videbitur, non æmulatur Joannes, qui cum ipso eucurrebat, & qui Petro negante, Christum secutus erat usque ad Crucem.

Quartò denique, cæteri omnes Apostoli non æmulantur, quod duobus peregrinis qui erant tantum discipuli & ipsis inferiores, priusquam sibi apparuerit, & tam multa de se familiariter locutus fuerit.

Hæc est videlicet Charitas qua non æmulatur, & dum omnimodo Christus annuntietur & honoretur, hoc unum curat. Qui veram & perfectam charitatem habet, ait Kempensis; in L. 1. de nulla re seipsum quarit, sed Dei solummodo gloriam in omnibus fieri desiderat. Nulli etiam in-c. 31. videt, quia nullum privatum gaudium amat, nec in seipso vult gaudere, sed in Deo super omnia bona optat beatificari.

Itane tecum est? Quidquid autem prætendas aut acquiras æmulando plus semper perdes quam acquiras. Quid enim pretiosius charitate que est Apostolo excellentior via, quam nobis Tract. de possit demonstrare? quæ est Tertuliano, Pat. summum fidei sacramentum, & Christiani thesaurus nominis; quæ est Clementi Alexandri. In Par. no. præcipuum hominis Christiani munus: Sancto Gregorio Nazianzeno, doctrina nostra cap. Ep. 10. ad put: sancto Hieronymo, cunctarum virtutum mater. Gregorio denique magno, mater Lib. 6. & custos bonorum omnium. Ep. 69.

Nonne qui hoc perdat, plus perdat quam acquirat? Quid est enim quod possit acquirere; nisi aliquid temporale quod spectet ad hanc vitam? At quid est vita nostra nisi vapor. Ier. 4. ad modicum parens, & deinceps exterminabitur: Ibid. 1. quid est omnis caro, quid omnis mundi gloria, quid omnis homo vivens, nisi uniuersa Sap. 1. vanitas, nisi flos brevi transiens, nisi lanugo qua à vento tollitur? nisi spuma gracilis qua à procella dispergitur? nisi fumus qui à vento diffusus est: Hæc sunt videlicet, quæ acquiri forte possunt æmulando, & hæc ipsa sunt quæ tanto intervallo à charitatis excellentia distinguuntur, quanto terrena distant à celestibus, temporalia sejunguntur ab æternis, & à Creatore creata omnia: quandoquidem, Deus Charitas est, & qui manet in Charitate, in Deo manet, & Deus in eo. O securam mansiorem! ô facilem possessionem!

II. PUN-

II. PUNCTUM.

Sed charitatem, qua non amulatur, amulando perdis.

pe id perdendo quod est ditius, quid nisi egestas & miseria, tantò quidem major quantò magis ignoratur? Certè nec ipsam gloriam, quam amulando præterdit superbus, ut supra visum est, obtinebit; sed quando cam obtineret, quid tandem illa gloria præ iactura charitatis & aliarum virtutum, ac donorum cælestium, quibus privatur.

Sabbatū Septuag.

O quam verè Sapiens: *Meius est humiliari cum mitibus quam dividerè spolia cum superbis.* Melius est cedere cum charitate, quam contendere aut contendendo vincere contra charitatem. *Est qui multa redimat modico pretio, & restituens ea in septuplum.* inquit Ecclesiasticus: hic est scilicet, qui charitatem conservat quolibet aliquo pretio, quod qualecunque sit, semper erit modicum & septuplo minus quam charitas.

Proo. 16.

Eccles. 29.

Nec dicas, te non tua querere, sed quæ aliorum, quæ familiæ tuæ sunt, quæ Ecclesiæ & quæ majoris Dei gloriæ: Nam hæc involucria sunt, quibus amulatio tegitur; Et hoc Diotrophes ille, qui primatum amabat gerere in Ecclesia, contra sanctum Joannem, objiciebat; quæ tamen erant, *verba maligna quibus hic amulator garriebat in Divinum Apostolum*, ut in sua postrema monet Epistola. Cave hoc omni modo, sicut monet Apostolus: *Non in contentione & amulatione, sed induimini D. Iesum Christum.* Et rursum: *Non efficiamur inanis gloriæ cupidi, invicem provocantes, invicem iridentes.* Quod & symbolico suo more Sapiens: *Perde pecuniam propter fratrem & amicum tuum;* quasi diceret, pro conservanda charitate nihil non perdendum est, cum alioquin plus perderes, charitate perditâ, quam si, ut serveretur charitas, cætera perirent omnia. Quid contra opponis? Vide supra, Sabbato Septuagesimæ: & infra, Feria 5. quæ est Octava Ascensionis.

Ioan. 3.

Rom. 12.

Gal. 5.

Eccles. 29.

III. PUNCTUM.

Quidquid ergo acquiras amulando, plus perdis quam acquiras. Nam charitatem perdis quæ longè aliis rebus antecellit. Hinc aptè Sapiens, *vir qui festinat ditari, & aliis invidet, ignorat, quòd egestas superveniet ei:* aem-

ulatio perditur, quæ longè aliis rebus antecellit. Hinc aptè Sapiens, *vir qui festinat ditari, & aliis invidet, ignorat, quòd egestas superveniet ei:* aem-

FERIA SEXTA.

DUO EX APOSTOLIS, PETRUS & Joannes currentes ad sepulchrum, ostendunt charitatem quæ non agit perperam.

Currebant duo simul, Joan. 20. Haynesove Pars II.

Kk

VERITAS

VERITAS PRACTICA.

Minima quævis inordinatio cordis immundi, major est maxima quævis inordinatione hujus mundi.

Ratio est, quia quævis inordinatio cordis immundi est inordinatio rationis.

Sed inordinatio Rationis quantumvis minima, major est maxima quævis inordinatione totius mundi.

Ergo minima quævis inordinatio cordis immundi, major est maxima quævis inordinatione mundi. Quod pauci certè in praxi norunt.

I. PUNCTUM.

Revocanda in memoriam, quæ obiter antè commemorata sunt, de duobus Apostolis Petro & Joanne, currentibus ad sepulchrum; & paulò attentius consideranda. Rem accuratè describit ipse sanctus Joannes, & primò agens de Maria Magdalena; *Venit, inquit, ad Simonem Petrum, & ad alium Discipulum quem amabat Iesus, & dicit illis: tulerunt Dominum de monumento, & nescimus ubi posuerunt eum. Exiit ergo Petrus & ille alius Discipulus, & venerunt ad monumentum. Currebant autem duo simul, & ille alius Discipulus præcurrebat citius Petro, & venit primus ad monumentum. Et cum se inclinasset, vidit linteamina posita, non tamen introiit. Venit ergo Simon Petrus sequens eum, & introiit in monumentum, & vidit linteamina posita, & sudarium quod fuerat super caput ejus, non cum linteaminibus positum, sed separatim involutum in unum locum. Tunc ergo introiit & ille Discipulus, qui venerat prius ad monumentum, & vidit & credidit; Nondum enim sciebant scripturam, quia oportet eum à mortuis resurgere. Abierunt ergo iterum Discipuli ad semetipsos.*

LUC. 24. Quod singulariter de Petro narrans alius Evangelista: *Et abiit, inquit, secum mirans quod factum fuerat. Sic ergo illi duo Apostoli, quam in Christum præ cæteris haberent charitatem, suo illo cursu & intacta sollicitudine satis quidem manifestè declarant; sed quomodo sit illa charitas, quæ non agit perperam, sic paucis habe. Primò quidem ex variis interpretationibus, illa hic tenetur quæ asserit perperam agere, idem esse ac nihil temere*

agere, & ut habet Syriaca versio, nihil tumultuosè, nihil confusè, nihil intempestivè, nihil & inordinatè; ac proinde omnia agere ex ratione & ordine: atque ut moebebatur Apostolus, *omnia honestè & secundum ordinem.*

Deinde verò, hoc est tam proprium charitati quam ipsi Sapientiæ cui conjuncta est charitas, & de qua simul dicitur, *quod attingit à fine usque ad finem fortiter, & disponit omnia suaviter.* Et alibi, *cuncta fecit bona in tempore suo.* Sicur enim de fauuo dicitur, *quod non erit ei amicus, & non erit gratis benis illius, neque enim quod habendum est, directo sensu distribuit, similiter & quod non erat habendum;* Sic è contra de Sapiente: *Tempus & responsionem cor sapientis intelligit, omni negotio tempus est & oportunitas.* Hæc est discreta & ordinata charitas de qua fusè Patres, & jam supra dictum est.

Denique, quanta hæc fuerit in duobus Apostolis currentibus ad sepulchrum, apparet ex his quatuor notis. Prima, non discredunt, sicut alii Apostoli, mulieribus aunciantibus resurrectionem Christi, sed neque leviter credunt; at prudenti consilio suscepto, rem propius inspecturi, sepulchrum ipsi miser adeunt. Secunda, monumentum ingressi cuncta diligenter discutiunt, attractant linteamenta separatim, unum ab alio sejunctum esse prudenter notant, atque ita seorsim involutum, ut aliquid inde certi possint conjicere. Tertia, de re tota simul inter se conferunt, seseque mutuo corroborant in fide resurrectionis & confirmant. Quarta & postrema, soli apud semetipsos mysternum contemplantur, suscipiunt, venerantur, resoluti audita quædam à Christo Domino de futura sua passione & resurrectione, sicque paulatim & ordinatè eum divina gratia sese disponunt ad pleniorum fidem & charitatem.

Hoc est agere ordinatè, hoc est agere ex charitate, quæ non agit perperam, non inconsultò, non præpropere & leviter: sed omnia pensiculare & solerter. Quod ut fiat efficacius, cavenda est quævis inordinatio cordis nostri seu quævis affectus immunditia, per quam inordinetur animus, & ipsa charitas, *quæ est de corde puro,* inficiatur. Nam præterquam quod ex immundo & inordinato corde vix aliquod ordinatum extra procedat: ipsa per se sola cordis immundi inordinatio tam grave malum censeri debet, ut quantumcunque

cunque sit minima talis in corde inordinatio, sit tamen major maxima quævis, quæ extra hominem in universo reperiri possit.

Ratio est evidens quoad illam primam partem qua dicitur, quamlibet inordinationem cordis, esse rationis ipsius inordinationem, sic enim sumenda est propositio, ut sicut per cor immundum, omnis humani cordis depravatio exprimitur; ita in illa depravatione, inordinatio rationis intelligatur. Tunc nempe dicitur inordinari ratio, quando ex ordine suo deicitur: deicitur verò, quando cor nostrum aliquo depravatur affectu: nam ordo erat, ut ratio semper præesset appetitui sensitivo cordis, sic enim à Deo est ordinatum: *Sub te erit appetitus ejus, & tu dominaberis illi.* At turbatur ille ordo, quando cor ita afficitur, ut sit illi affectus depravatus: Tunc enim subest ratio, tunc præest appetitus, tunc in equis servi videntur, & Principes ambulantes super terram quasi servi. O deplorandam servitutem.

II. PUNCTUM.

Sed inordinatio rationis quantumvis minima, major est maxima quævis inordinatione mundi.

Maximæ in mundo inordinationes sunt monstra, quando in belluis vel in hominibus aliter corpus efformatum est quam ex natura communi videmus ordinatum, quando aliter oculi, pedes, vel caput locatum est. Inordinata etiam dicuntur anni tempestates, quando hyeme calet aut æstate friget: inordinata est temperies aeris vel aquarum, quando inde morbi hauriuntur. Inordinatus denique tum vel plurimum videretur mundus, quando quod Poëta finxit, accideret;

Ovid. 1. In caput alta suum labentur ab æquore retro
de Tristib. Flumina, conversis solque recurrit equis.
Terra feret stellas, cælum funderat aratro,
Vudæ dabit flammam, & dabit ignis aquas.

His tamen omnibus, & si quæ similes aut magis stupendæ excogitari possint inordinationes, minima quævis inordinatio rationis, quale est unum veniale peccatum, in quacunque materia, dicitur esse major: Quia primò ille ordo moralis, qui perturbatur in illa rationis perturbatione, est in se dignior

quam ordo totius universi: unde & ejus confusio ac inversio censeretur debet gravior quam cætera omnes, quæ in natura vel in arte possunt accidere perturbationes, quod quidem jam supra notatum est ex S. Ambrosio, qui per universale diluvium delero homine dicit cætera mundi fuisse obruta, quod principali extincto, reliqua, qua inferiora erant & propter hominem facta, sic simul debuerint interire.

L. de Noë & Arca c. 4.

Deinde verò si ad mala seu damna, quæ ex qualibet inordinatione provenire possunt, animimum applicemus; longè gravius est malum minimæ cujusvis inordinationis animi seu rationis nostræ, quam cæterarum omnium damna & detrimenta: quia illud malum est culpæ, hoc tantum poenæ; illud est malum Creatoris, hoc tantum creaturæ; illud est malum quo Deus offenditur, hoc duntaxat quo natura infirmitate distans leditur: Nunquid Deo potest comparari homo?

Iob. 12.

Denique si minima quævis inordinatio rationis, & offensa venialis fingeretur esse necessaria ad totius universi ordinem conservandum, latius esset totum funditus perire orbem, quam consentire in illam voluntariam offensionem; quia quantumcunque levis esset offensio, de illa tamen verum esset, quod universim de peccato scriptissimè dicitur sanctus Augustinus: *Peccasti inhonorare Deum est, quod non debet facere homo, etiamsi totum pereat quod Deus non est.* Expende illud, totum quod Deus non est: & obstupescet quod tamen tam facile nulla de causa Deus offendatur! *Et violabant me,* inquit, *propter pugillum hordei, & fragmen panis!* Nonne hoc stupendum!

Ex. 13.

III. PUNCTUM.

Minima quævis igitur inordinatio cordis immundi, major est maxima quævis inordinatione hujus mundi: Quia cum sit inordinatio repugnans ordinationi rationis; quanta est dignitas rationis humanæ, vel ipsius Dei supra res alias universi; tanta est in genere boni vel mali, ut dictum est, rationis ordinationis vel inordinatio supra cæteras mundi totius ordinatas vel inordinatas formas. Omnis ponderatio non est digna continentis animæ. Quod Sapientis dictum si verum est de una virtute continentis, quantum magis id certum de illa universali continentia, qua se anima cum Dei gratia servat innoxiam ab

Eccles. 26

omni profus inordinatione affectus : & divinum ita constanter sectatur ordinem , tum intra tum extra se , nihil ut perperam agat & perturbatè ? *Quasvrit lanam & linum , & operata est consilio manuum suarum :* id est , in ordine & conditione sua se continens , quidquid domi vel foris egit , quidquid secum vel cum aliis gessit , sic prudenter & opportunè digesta sunt omnia , ut manus ipsæ rationem & consilium rebus agendis afferre viderentur . Sic Deus amat ordinem , & ordinatè cuncta disponit in mensura , in numero & in pondere .

Prov. 31.

Sap. 17: Quod certè in Christo Domino resurgente , & suis apparente , apparet mirum in modum . Contemplare paulisper , ut nihil confusè agit , nihil perturbatè , sed omnia ordinatè . Primò quidem , licet maximè desideraret suos consolari de morte sua mortuos , & in fide nutantes revocare : expectat tamen tertium diem quo resurgat . Deinde , licet statim eos invisere & alloqui potuisset , non tamen ita , sed pederentim & progressu quodam facto , ab uno transit ad aliud , quo suavius & fortius omnia disponantur . Descendunt Angeli , qui resurrectionem annunciant mulieribus ; visionem Angelorum annunciant mu-

lieres Apostolis ; Inquirunt duo primores Apostoli de re tota diligenter ; Tum ipse Christus Dominus apparet Petro seorsim , ac Jacobo ; Duobus postea discipulis peregrinantibus ; Postmodum undecim simul congregatis ; Actandem quingentis fratribus in Galilæa .

Cur porò ita progressus est ? Quia *Charitas non agit perperam* , non tumultuariè , non confusè ; sed ordinatè ; ab uno ad aliud ; Quod & ipsum quotidie servat in conferendis suis donis . Nec enim in signe castitatis , devotionis , humilitatis , aut alterius perfectionis donum communicat , nisi prius ordinarios harum virtutum actus exerceas , fidelitatemque in exiguis quibusdam objectis & casibus probaveris , ut *qui fidelis est in minimo super multa constituatur* ; Quod sapienter notavit S. Gregorius in moralibus , ubi de appositis agit gradibus profectus nostri . *Apparet iis qui fidem habent in illum* , inquit Sapiens . Quibus verò non sic apparet , si sunt qui vellent summa sine interjectis mediis : aut media sine infimis . Cave hanc inordinationem ; *subditus esto Domino , & ora eum* . Vide Sabbatum hebdomadæ 3. post octavam Paschæ .

S A B B A T O . APPARET CHRISTUS SEORSIM PETRO & Iacobo .

*Et in his duobus Apostolis apparet charitas,
quæ non inflatur :*

Surrexit Dominus verè , & apparuit Simoni , Luc. 24 .

Visus est Cepha , deinde visus est Iacobo , 1. Cor. 15 .

VERITAS PRACTICA .

Humilitati tuendæ tutius est , vix de se quàm vel humiliter loqui .

Ratio est , quia id dicitur esse tutius & opportunius unicuique rei tuenda ac conservanda , quod efficacius resistit ejus contrario . Sed contrario humilitatis efficacius resistitur ,

dum vix de se quis loquitur quàm si vel humiliter loquatur .

Ergo humilitati tuenda tutius est , vix de se quàm vel humiliter loqui . Quod certè in fraxi est rarum .

I. PUNCTUM .

Cum à sepulchro recessissent Petrus & Joannes , ut vidimus , atque etiam cum à Joanne Petrus , ut ex sancto Luca colli-

colligitur, abisset secum mirans quod factum fuerat; tum putatur soli Petro apparuisse Christus Dominus, paulo autem quam conveniret discipulos euntes in Emmaus; quandoquidem ipsis reverentibus dixerunt omnes Apostoli, Dominum verè resurrexisse, & apparuisse Simoni. O quæ colloquia! qui affectus utriusque! contemplare paulo attentius.

Quando verò apparuerit Jacobo qui dictus est minor, & qui fuit Jerosolymorum Episcopus, omnino non liquet; neque aliud de hac apparitione scitur quam quod refert sanctus Paulus, *visum esse Jacobo Dominum.*

Sed quam verè apparuerit in hoc utroque Apostolo charitas quæ non inflatur, apertum est; cum enim præ cæteris Apostolis singulari eos apparitione Christus Dominus honorasset, nihil inde præsumperunt, nihil supra alios se extulerunt; vix de se locuti sunt. Et quidem Jacobus ne verbum protulit quod sciat, nisi post Ascensionem Domini, ad ædificationem fidelium. Quod verò Petrus retulit, credibile est id habuisse in mandatis, quia primus erat omnium, à quo voluit Dominus alios rescire, sicut cæteros Christianos à summo Pontifice, quæ spectant res fidei; & sicut inferiores à suis Superioribus quæ spectant ipsorum regimen. Quando verò jucundum hunc congregatis Apostolis attulit nuntium, tam modestè & temperatè locutus est, ut vel ex illa modestia & moderatione loquendi, facillimè intellexerint rem ita esse, nec dubitantes dixerint, *surrexit Dominus verè.* Si enim inflatus fuisset, forte alii æmulati essent, seseque opposuissent: at cum ei tanto consensu acquieverint, nullus ut unus restiterit: signum est longè eum abfuisse ab illo tumore animi, & chauratè potius exercuisse quæ non inflatur.

Sic ergo discere eam exercendam & conservandam, servato potius de te tuisque silentio, aut verbis rarissimis & paucissimis, quam vel humilibus & abjectis. Id enim carius charitati se humilianti, quia sic melius conservatur in sua humilitate: Quod semel dixisse, Sapienti non sufficit, sed postquam monuit: loquere in causa tua vix, tum addit; *Si bis interrogatus fueris, habeat caput responsum tuum:* Id est, summatim & per paucis responde. Et ratio, cur sic melius conservetur humilis charitas, est evidens; Nam unaquæque res, uni-

versim loquendo, eò melius conservatur, quò à suo contrario melius protegitur, illique fortius resistitur. Percurre aliquas mente qualitates; calor, sanitas, scientia, sanctitas, robur & similia, nonne hoc uno conservantur, quo à contrariis suis proteguntur? *Innuere, ait Sapiens, in omnia opera Altissimi, duo contra duo, & unum contra unum;* Quasi diceret, unaquæque res habet suum contrarium à quo impugnetur, & à quo conservanda est, ut iervetur. O quanti & numero & robore contra nos hostes, cum *vita hominis super terram sit militia,* & nihil aliud vivere sit quam militare, & se ab hostibus conservare! Quomodo pugnans? *Non coronatur nisi qui legitime certaverit.*

II. PUNCTUM.

Sed contrario humilitatis efficacius resistitur, dum vix de se quis loquitur, quam si vel humiliter loqueretur.

Quicumque tandem sit ille contrarius seu dæmon, seu mundus, seu amor proprius, seu triplex simul ille hostis; aut vitium superbiæ, sic melius illi resistitur: sit enim sapius, ut verbis illis humilibus laudem potius & commendationem aucupemur, quam humiliationem & contemptum cogitemus: nollemus enim credi quod dicimus, aut si ab alio nobis seridè diceretur, quòd de nobis ipsi proferimus, forte indignaremur; *natura enim callida est, & omnia ad se trahit, ut noverat optime Author libri de Imitatione Christi.* Et apertè Sapiens: *Est qui nequiter humiliat se, & interiora ejus plena sunt dolo;* unde S. Ambrosius, *Multi habent humilitatis speciem, virtutem non habent; multi eam foris prætendunt, & intus impugnant, ad fucum præferunt, ad veritatem abjurant, ad gratiam negant, Est enim qui nequiter humiliat se.*

Nihil autem tale est in silentio seu servata de se loquendi moderatione, cum præcipuè servatur hoc animo, ne si de te quocumque modo loquaris, amor proprio satisfacias, qui hos libenter sermones inducit, unde idem iterum Sapiens: *Attende ne seductus in stultitiam humilieris, & ne humiliatus in stultitiam seducaris.* Rectè monet attendendum, quia ibi deceptio & seductio; nam etsi primò esset humilitas, tamen loquendo evanescit, & vanitas se ingerit, sicut edendo sensualitas, quod optime notat S. Gregorius. Hinc verò ipsis

Luc. 24.

1. Cor. 15.

Luc. 24.

Eccles. 32.

Eccles. 33.

Iob 7.

2. Tim. 2.

L. 3. c. 54.

Eccles. 19.

Ep. 42. l. 7.

Eccles. 13.

L. 1. Mor.

c. 37.

Prov. 21.

perfectis viris angustiae remanent animi, num blandius aut amplius de se locuti fuerint quam veritas aut necessitas postulabat. Quamobrem aptè alius Sapiens: qui custodit os suum & linguam suam, custodit ab angustiis animam suam: Et Propheta: In spe & silentio erit fortitudo tua.

III. PUNCTUM.

Sic ergo humilitati tuenda tutius est, vix aut ne vix de se quidquam loqui, quam vel humiliter loqui: cum sic charitas & humilitas melius silentio conferretur quam loquela, quae vel est simulata humilitas, vel praesumpta caritas in aliorum edificationem, vel indiscretus zelus ad alios coarguendos: vel quidquid tandem sit, vix potest esse quid tam tutum & efficax ad virtutis integritatem quam silentium, quod, ut ait S. Gregorius Nazianzenus, semper praefendum est loquela nisi quando est necessarium loqui: raro est autem necessitas de se loquendi humiliter, nisi in confessione, vel redditione conscientiae, vel simili quodam casu de quo non est hic quaestio, cum de his tantum agatur personis, quae, ut sibi persuadent, non nisi humilitatis exercendae gratia, humiliter & abjectè de se loquuntur, quod est suspectum, dubium, il-

ludorium & simulationi proximum; ac proinde cavendum, sicut expressè S. Hieronymus monet; Humilitatem sequere non quae offenditur & simulatur gestu corporis, aut fracta voce verborum; sed quae puro cordis affectu exprimitur. Multo deformior est illa superbia quae sub quibusdam humilitatis signis latet: Nescio enim, quomodo turpiora sunt vitia quae virtutum specie colorantur. Quasi diceret, tantum abest ut sit humilitas, sic se exterius humiliare, quia potius inra est saepe superbia, & eò quidem damnosior quò virtute humilitatis, magis obtegatur.

Agnoseant se illi cum ab aliis humiliantur, an ita libenter audiant de se abjectè loquentes, sicut illi loquuntur; haec est enim vera vera humilitatis nota, ut est in Cantico Judith: Apparuerunt humiles mei, dum compunxerunt eos. Humiles mundi apparent dum se compungunt & humiliant, sed humiles Dei apparent dum ab aliis compunguntur. Quamobrem audiamus Apostolum: Eandem charitatem habentes, unanimes, idipsum sentientes, nihil per contentionem, neque per inanem gloriam, sed in humilitate superiores sibi invicem arbitantes, non quae sua sunt singuli considerantes, sed quae aliorum. Hoc enim sentite in vobis, quod & in Christo Iesu. Vide in 3. p. Fer. 6 hebdomadae 7.

Ep. 14. ad Celam.

Judith. 16

Phil. 1.

DOMINICA II. POST PASCHA.

Ego sum Pastor bonus.

De his & praecedentibus ac sequentibus Christi Domini verbis, quae habentur decimo capite sancti Joannis, tota est hebdomada vigesima prima, in 4. parte, ubi sex proponuntur Veritates, quibus haec adjicitur, quae singulariter videtur recolenda, ex his boni nostri Pastoris verbis.

Et animam meam pono pro ovibus meis. Joan. 10.

VERITAS PRACTICA.

Nihil aestimatione speculativa pretiosius anima nostra: sed practica nihil vilius.

Ratio huius postrema partis, quae praecipue consideranda est, haec inter alias afferri potest, quod illud inter cetera reputatur vilius cuius perfectio aut detrimentum in nostra est potestate, mi-